

alul maradunk a vidéki városok egyre erősödő versenyében. A kor fokozza feladatainkat, amelyek olyan szépek, hogy megoldásukat fiatalos hűvel kell ambicionálnunk. A

nyilvános ellenőrzés lelkiismerete egyre egysegebb, éberebb és erősebb, emlékeztetni fognak mindenkit kötelességeire, há megfélekedezik róluk, vagy elárulja azokat.

Indítvány a Mezőgazdasági Részvénytársaság megalakításáról.

(Saját tudósítónktól.) Részletesen ismertette már a *Délmagyarország* azt az indítványt, amely kedden érkezett be a városhoz és amely egy altruisztikus alapon szervezett mezőgazdasági részvénytársaság útján kívánja szolgálni a többtermelés nagy érdekeit. Az indítványt *Balogh Károly, Gál Miksa, Weiner Miksa, Wimmer Fülöp* és dr. *Tonelli Sándor* írták alá. A most már hivatalosan is megindított mozgalom oly nagy jelentőségű, hogy szükségesnek tartjuk a város tanácsához juttatott indítványt az alábbiakban egész terjedelmében közölni:

— Szeged szab. kir. város mint jogügyi testület, anyagi részvételével alakítandó meg 12.000 db 50 koronás bemutatóra szóló részvényre oszló 600.000 korona alaptőkével bíró Mezőgazdasági Részvénytársaság a majdan kidolgozandó prospektus és alapszabályok értelmében, amely társaságnak feladata:

1. a mezőgazdasági többtermelés gyakorlati keresztülvitele; e célból
2. mintagazdaság berendezése és létesítése;
3. kertivetermének és gyümölcstermelésre való berendezés;
4. gazdasági gépek és eszközök, magvak stb. beszerzése, hasznosítása és kiköcsönzése;
5. bérszántás vállalása;
6. mezőgazdasági termékeknek központosítása és értékesítése;
7. baromfi és állattenyésztésre való berendezkedése;
8. mezőgazdasági ipar megteremtése illetve ennek előmozdítása;
9. általában mindavval való közvetlen vagy közvetett foglalkozás, amely a mezőgazdaság és a mezőgazdasági ipar keretébe tartozik.

Ezen célok elérése végett a) alakítandó meg a társaság 600.000 korona alaptőkével, amelynek felét Szeged szab. kir. városa venné át.

b) átenged Szeged szab. kir. város a társaság részére bérfizetés ellenében egyelőre 25 évre 600 kat. hold földet az ugynevezett Tápai réten, továbbá 250 holdat Felsőtanyán és 250 holdat Alsótanyán, amelyből a kimondott székes és mint ilyen teljesen improduktív terület mintegy 50 hold volna.

Az alakítandó társaság szigorúan altruista alapon áll, miért is a prospektus, valamint alapszabályai szerint részvényei után 5 %-nál többet csakis abban az esetben fizet, hogyha évi tiszta hozadékból a megfelelő tartalékolások, az igazgatósági, felügyelőbizottsági és választmányi díjazások levonása után kifizetésre kerülő 5% osztalék után még nyereség rendelkezésre maradna, amelyből azonban első sorban 50% Szeged városának kulturális és emberbaráti célok istápolására hivatott alap képzésére, 25% egy nyugdíjalap megteremtésére fordítandó és csak az ekként fennmaradó nyerestöbb-

let szolgálhat esetleges felülosztalékolásra.

A társaság élén mint annak elnöke Szeged város mindenkori polgármestere áll, az igazgatóságnak egyik tagja a városi tanácsnokok közül választandó, az igazgatósága, felügyelőbizottsága és választmánya egyébként felében Szeged városa által kijelölt tagokból, másik fele a részvényesek megválasztottjából áll. Az első 3 évre a társaság igazgatóságának tagjait kinevezi.

(Az indokolás.)

Magyarország mint kimondott agrárország mezőgazdasági termésének eredményeit illetőleg más, nem mezőgazdasági országok terméseredményei mögött messze visszamaradt. Egy hektár területre tehát 1.7 katasztrális holdra esett nálunk az 1901—1905. évi átlagban 12.2 q buza, 11 q rozs, 12.1 q árpa, 10 zab, 74 q burgonya, 204.1 q cukorrépa, 17.4 q rétiszéna. Németországban pedig 19.8 q buza, 16.09 q rozs, 18.5 árpa 17.8 q zab, 130.6 q burgonya, 296.4 q cukorrépa, 42.8 q rétiszéna, a német termés tehát nagyobb volt 62, 45, 53, 63, 74, 45 és 145 % -kal.

Sőt Norvégia legészakibb részében, amelyet általánosságban terméketlenség ismerünk, az ottani gazdák kellő talajjavítás után termeltek hektáronként 1912-ben 17.9 q búzát, 17.7 q rozsot és 18.1 q árpát.

Ezek a számok az utolsó évtizedben reánk vonatkozólag nem nagyon változtak előnyünkre, úgy hogy ma 3 szám hívja fel a gondolkodó figyelmét; Németország 23 métermázsás, Ausztria 18 métermázsás és Magyarország 13 métermázsás hektárnyi búzatermése.

Németország állatállománya volt

	szarvasmarha	ló	juh	sertés
1870-ben	15.776.708	3.352.200	24.999.400	7.124.100
1895-ben	17.555.700	4.031.500	10.866.800	14.274.600
1905-ben	19.331.600	4.267.400	7.907.200	18.924.060

Magyarország állatállománya volt

	szarvasmarha	ló	juh	sertés
1870-ben	5.279.000	2.158.800	15.076.997	4.443.279
1895-ben	6.738.000	1.282.028	8.122.681	7.330.091
1905-ben	5.624.600	1.788.416	6.891.080	4.336.921

A műtrágya fogyasztás pedig volt

	foszfor	káli	mész
	kilogrammban		
Németország	9.01	3.06	13.31
Anglia	5.—	0.36	7.23
Franciaország	6.08	0.23	7.33
Belgium	18.—	1.50	72.90
Ausztria-Magyarország	1.08	0.06	0.11
Hollandia	6.01	2.97	43.90
Olaszország	5.08	0.06	2.56
Svéd- és Norvégország	4.06	1.98	0.21

Ebből a néhány adatból kitűnik a magyarországi mezőgazdasági terméseredmény visszamaradottságának indoka. Kevés az állatállomány, nem használ elegendő műtrágyát. De ezenfelül nem használ elég géperőt. Tudvalevő dolog, hogy a szemes termés, különösen a buza és rozs, erősen igénybe veszik a talaj tápláló anyagát. Ha tehát ősi gazdálkodási szokásainkhoz híven mindég csak 10—12 centiméteres szántást végzünk és mindig egy ugyanazon humusrétegből követeljük meg azt, hogy egyik évben búzát, más évben tengerit adjon, akkor nem lehet csodálkozni afelett, hogy ez a humusréteg idővel — mintán nedvei felemésztek — felmondja a szolgálatot. Erre vezethő visz-

szá az, hogy az 1887—1896. évek átlagában hektáronként még 12.9 buza és 10.6 q rozs, de már 1897—1906. évek átlagában csak 11.9 q illetve 10.9 q és 1907—1911. évek átlagában csak 11.7 q illetve 11.2 q termett.

Földünk feljavítását és technikai gépekkel való megdolgoztatását kell programmba vennünk.

Magyarországon többtermelés szükségessége rég kilépett a gazdasági folyóiratok szűk medréből. Addig, amíg közgazdászaink annak szükségességét ott hangoztatták, nem hederítették rá, most azonban, hogy Németország minket felfedezett, hogy — Franciaország szerint — Európa financia-ria: most parancsoló kötelességünké vált képességeinket komolyan bemutatni.

Földünk nem rosszabb, sőt átlag 50%-al jobb a német és főleg a porosz földnél, éghajlati viszonyaink nemcsak azonosak, hanem helyenkint jobbak amazokénál, népünk ép oly földéhes, mint amott, ép oly szorgalmas, nem kell tehát feltétlenül a német pionirokra várni, hogy intenzívebb gazdálkodásra tanítsanak: megcsinálhatjuk mi magunk is. Ép ezért a kontemplált társaság nemcsak mintagazdaság berendezkedésére, hanem a *földtermelés produktálásához szükséges gézek, aratógépek és más eszközök*, valamint műtrágyák beszerzésével és bérbeadásával, illetve átengedésével foglalkozik, hogy ezzel a legkisebb területen gazdálkodó részére is ezeket az eszközöket hozzáférhetővé tegyen.

És miután Makó, Kecskemét és Nagykőrös megmutatták nekiünk, hogy mit lehet *kertivetermének és gyümölcs* okserüi produktálásával és értékesítésével elérni, erre is kíván a társaság berendezkedni.

Szeged városi a maga 130 ezer lakosával itt az Alföld közepén, egy óriási 70.000 holdas birtok tulajdonosa nem nézheti tétlenül azt a mozgalmat, amely Németországból indult ki és amely a hazai magyar földön a többtermelés problémájának megoldására tör. Saját magának kell inicialiter fellépnie, saját magának kell e problémát idehaza megoldania, magának kell a tanítói szerepre vállakoznia. De mert maga a város saját közigazgatási apparátusával ezt nem teheti, kell oly szervet életre hívnia, amely mindezeket megoldja és egyben az évek óta fokozódó drágaságot leküzdi. Szeged nemcsak ma tartozik a drágább városok közé, hanem az volt már évek óta. Hogy e szervben mindenki, a legkisebb bérlő is részt vehessen, oszlik a részvénytőke 50 koronás részvényekre.

Hogy pedig Szeged városa mint erkölcsi és mint jogi testület mindig kellően figyelhesse, kellően ellenőrizhesse azt a tevékenységet, amelyet az indítványozott társaság végez, az ultraizmus kereteit biztosítsa, azért adja a fél tőkét, azért adja bérfizetés mellett mintagazdaságnak földjei egy kis részét, azért ül benne többségben. Hogy pedig a mintagazdaságból és a mezőgazdasági ipar megteremtéséből eredő jövedelem sohasem serkentse a társaságot egy tisztára nyeresékdésre alakult vállalatá válni, providéaltatott az, hogy csak 5% kamat fizetessék a részvények után, a netáni többlet 50 %-ából pedig idővel egy mezőgazdasági kulturintézmény létesíttessék.

Német flotta az orosz vizeken.

Genf, június 6. A Petit Parisien jelenti: Kopenhágai sürgöny szerint tegnap este nagyobb német flottát figyeltek meg, mely Libau felől északi irányban haladt és hét Zeppelin kísért. Ugyanezen este a flottát a rigai öböltől délkeletre látták feltűnni. Valószínűnek tartják, hogy ez a német flotta az orosz flotta bázisát keresi.